Súd:	Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka:	8C/18/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3716200639
Dátum vydania rozhodnutia:	06. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Anna Irikovská
ECLI:	ECLI:SK:OSPB:2018:3716200639.6

Rozhodnutie

Okresný súd Považská Bystrica sudkyňou JUDr. Annou Irikovskou, v právnej veci žalobkyne: nesvojprávna M. W., G.. X. XX. XXXX, K. O. J. XXXX/XX, O., t. č. Centrum sociálnych služieb Sloven, Slávnica, v zastúpení opatrovníkom Centrum sociálnych služieb Sloven, Slávnica č. 68, právne zastúpená JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o. so sídlom Stará Vajnorská cesta 37, Bratislava proti žalovanej: Allianz - Slovenská poisťovňa a.s. so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, v konaní o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni na jej účet titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sumu 20.000 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobkyňa m á z priznanej sumy nárok proti žalovanému na náhradu trov konania a právneho zastúpenia v rozsahu 100 % a žalovaný je povinný tieto trovy konania a právneho zastúpenia nahradiť k rukám právneho zástupcu žalobkyne do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdneho úradníka tun. súdu, ktorým bude rozhodnuté o výške týchto priznaných trov konania.

III. Súd žalobu o zaplatenie 25.896 Eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a o zaplatenie 12.948 Eur titulom navýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, z a m i e t a .

IV. Žalovanému súd zo zamietnutého nároku žalobkyne náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa dňa 22. 1. 2016 podala prostredníctvom právneho zástupcu na tunajší súd žalobu, v ktorej uviedla, že dňa 4. 3. 2006 bola účastníčkou dopravnej nehody na ceste č. I/49 v meste Púchov, ku ktorej došlo tak, že vodič M. B., K. L. O. M. Č.. XXX riadil po predmetnej ceste osobné motorové vozidlo Š. Y. N. O. XXX/AF zo smeru od objektu obchodného domu Lídl do centra mesta, pričom v uvedenom úseku došlo ku zrážke s ňou s tým, že v čase dopravnej nehody ona riadila bicykel značky Eska po danej ceste tým istým smerom. Žalobkyňa pri dopravnej nehode utrpela ťažké zranenia s presne neurčenou dobou liečby s ohrozením na živote. Trestné stíhanie bolo začaté neodkladným a neopakovateľným úkonom - ohliadkou miesta dopravnej nehody. Uznesením ORPZ Považská Bystrica, ODI, ČVS: ORP-11/DIPB-2006 z 28. 11. 2006 bolo rozhodnuté tak, že predmetná vec bola postúpená ORPZ Považská Bystrica ODI na prejednanie priestupku, nakoľko sa nejedná o trestný čin ale o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom. Jej zavinenie na dopravnej nehode taktiež nebolo preukázané. Následne uznesením ORPZ Považská Bystrica ČVS: ORP-15/DIPU-SK-2007 z 20. 8. 2010 v spojení s rozhodnutím KRPZ Trenčín, č. p. KRP-KDI-P-148/2010 bolo konanie o priestupku zastavené z dôvodu, že neboli hodnoverne preukázané skutočnosti, ktoré by správnemu orgánu preukazovali zavinenie zo strany jedného alebo druhého účastníka dopravnej nehody.

2. V príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou žalobkyňa utrpela zranenia a v dôsledku týchto sa dodatočne u nej vyvinula demencia ťažkého stupňa ako následok kraniocerebrálneho poranenia hlavy

a polytraumy. Toto ochorenie je ireverzibilné, prognóza je nepriaznivá. V dôsledku rozvinutej duševnej poruchy následne bola na návrh svojho manžela B. W. rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 11Ps/6/2012-44 z 21. 3. 2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 11Ps/6/2012 z 28. 11. 2012 pozbavená spôsobilosti na právne úkony, pričom za opatrovníka jej bolo ustanovené Centrum sociálnych služieb Sloven so sídlom Slávnica, IČO: 00 632 406. Predmetný rozsudok nadobudol v spojení s opravným uznesením právoplatnosť dňa 15. 2. 2013. Rozsah práv a povinností opatrovníka bol vymedzený uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 4. 3. 2014, sp. zn. 34Ps/18/2013-38 tak, že opatrovník spravuje majetok zastúpenej M. W. ak nejde o bežnú vec, na nakladanie s jej majetkom je potrebné schválenie súdu.

3. Poškodenie zdravia žalobkyne bolo predmetom znaleckého dokazovania znalkyne M.. V. M., ktorá v ZP č. 110/2015 zo dňa 11. 10. 2015 stanovila bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia na 2080 bodov, a to za položku č. 253 - vážne duševné poruchy vzniknuté po ťažkom poranení hlavy. Vo finančnom vyjadrení to predstavuje sumu 25.896,- Eur. Z dôvodu, že u žalobkyne sú nesporne dané dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v duševnej poruche, v dôsledku ktorej sa vôbec nemôže uplatniť v bežnom živote nijakým spôsobom a je odkázaná na nepretržitú starostlivosť poskytovanú špecializovaným zariadením, sú u nej dané dôvody na navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia súdom o 50 % t. j. o 12.948,- Eur.

4. Žalobkyňa ďalej v žalobe poukázala na to, že keď v trestnom konaní a ani v konaní o priestupku neprišlo k ustáleniu viny zodpovednej osoby, nemohlo v tomto konaní prísť ani k rozhodnutiu o náhrade škody poškodenej žalobkyne. K vzniku tejto škody nesporne došlo prevádzkou motorového vozidla, ktorá skutočnosť zakladá objektívnu zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla podľa § 427 ods. 1 a nasl. Obč. zák., a to bez ohľadu na prípadné zavinenie škodcu, či jeho trestnú zodpovednosť. Za situácie, keď závery vyšetrovania v trestnom a priestupkovom konaní boli také, že nie je jednoznačne a bez pochybností možné určiť, ktorý z účastníkov zavinil dopravnú nehodu, tak v takom prípade zodpovednosť prevádzkovateľa predmetného dopravného prostriedku je objektívna bez ohľadu na zavinenie. Prípadné zavinenie je povinný v súdnom konaní preukázať prevádzkovateľ dopravného prostriedku, ktorý v tomto smere nesie dôkazné bremeno. Ak takéto skutočnosti nepreukáže, potom je objektívne zodpovedný za škodu, ktorá poškodenej M. W. vznikla prevádzkou jeho dopravného prostriedku. Zo záverov trestného a priestupkového konania vyplýva, že zavinenie jedného alebo druhého účastníka dopravnej nehody sa nepodarilo preukázať.

5. Žalobkyňa ďalej poukázala na to, že v trestnom konaní bolo vykonané znalecké dokazovanie, boli vypracované 3 varianty predmetnej nehody, podľa ktorých príčinou vzniku dopravnej nehody mohol byť nesprávny spôsob jazdy cyklistky, čo je varianta 1., v prípade varianty 2. znalec hodnotil ako príčinu vzniku dopravnej nehody nesprávny spôsob tak jazdy vodiča ako aj cyklistky a v prípade varianty 3. hodnotil znalec ako príčinu dopravnej nehody nesprávny spôsob jazdy vodiča. Podľa odborného vyjadrenia spracovaného Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline č. 130/2008 bola príčinou vzniku dopravnej nehody z technického hľadiska, a to bez vplyvu prípadných zaparkovaných vozidiel, oneskorená reakcia vodiča vozidla. Pohyb poškodenej cyklistky bol taký, že vodič mal dostatok času na vzniknutú situáciu reagovať.

6. Žalobkyňa uviedla, že objektívna zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla Škoda Fábia je nesporná a doposiaľ nebolo preukázané výlučné zavinenie dopravnej nehody poškodenou žalobkyňou. Skutočnosť, že sa nepodarilo v trestnom konaní jednoznačne a bez pochybností preukázať vinu vodiča je vo vzťahu k občiansko-právnemu nároku na náhradu škody titulom objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa dopravného prostriedku irelevantná. Rovnako potom žalovaný ako poisťovateľ predmetného motorového vozidla zodpovedá za zásah do osobnostných práv žalobkyne, ktorá v tejto súvislosti poukázala na rozsudok Súdneho dvora C-22/12 Hásová C/A Petrík a Holingová.

7. Žalobkyňa v žalobe tiež uviedla, že ohľadom premlčania je potrebné postupovať podľa ust. § 113 Obč. zák. V danom prípade premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu škody na zdraví spočívajúca v sťažení spoločenského uplatnenia žalobkyne v dôsledku duševnej poruchy nezačala plynúť, pretože táto duševná porucha ju zároveň činila osobou nespôsobilou na právne úkony, a teda až do dňa ustanovenia opatrovníka resp. až do dňa schválenia právneho úkonu ustanoveného opatrovníka súdom (rozsudkom Okresného súdu v Trenčíne č. k. 26Ps/20/2014-39 zo dňa 10. 7. 2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21. 7. 2015 bola schválená dohoda o poskytovaní právnych služieb medzi

žalobkyňou a jej právnym zástupcom) mohla premlčacia doba začať plynúť. Žalobkyňa z opatrnosti uviedla, že pokiaľ by súd mal iný názor, tak podľa nej v danej veci sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré vznesenie námietky premlčania žalovaným by bolo výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi, keďže takáto námietka by bola iba prostriedkom umožňujúcim značne poškodiť účastníka právneho vzťahu. Žalobkyňa v dôsledku utrpeného úrazu bola obmedzená v spôsobilosti na právne úkony pre riadnu realizáciu jej Ústavou garantovaného práva na právnu pomoc v konaní pred súdom, pričom vzhľadom na obmedzenie oprávnenia jej zákonného zástupcu zastupovať ju pri právnych úkonoch v prípade, ak sa nejedná o bežnú vec, podmienkou na toto zastupovanie bolo schválenie právneho úkonu cestou súdu. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť, ako aj s poukazom na dĺžku konania vedeného pred Okresným súdom Trenčín sp. zn. 26Ps/20/2014, by výkon práva žalovanej, pri vznesení námietky premlčania, žalobkyni upieral ústavom garantované právo na právnu pomoc a bol by v rozpore s dobrými mravmi, čo by zároveň značne poškodilo žalobkyňu ako účastníka právneho vzťahu, a to bez jej zavinenia.

8. Keďže v dôsledku dopravnej nehody sa u žalobkyne rozvinula duševná porucha, pre ktorú bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony, došlo tak k zásahu do jej základných ľudských práv a slobôd, i keď v súlade so zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Preto okrem náhrady škody za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia jej patrí aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože bolo zasiahnuté do jej osobnostných práv. Napriek snahe rodiny po nehode musela byť žalobkyňa premiestnená do zariadenia, čím prišlo k narušeniu jej dovtedy existujúcich rodinných vzťahov, prišlo k jej úplnému odlúčeniu od rodiny (manžel, dcéra) a k vytrhnutiu žalobkyne z jej rodinného prostredia, preto sociálny kontakt žalobkyne je prakticky nulový. Tento následok je trvalý a neodstrániteľný, čím bolo absolútne a trvale narušené jej právo na ochranu osobnosti, a to ako právo na ochranu života a zdravia, tak právo na ochranu ľudskej dôstojnosti, ako aj právo na súkromný a rodinný život. Vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, ako aj s ohľadom na skutočnosť, že akýkoľvek iný prostriedok nápravy tohto zásahu nemožno aplikovať, je dôvodné priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výška závisí od úvahy súdu, avšak za primeranú závažnosti ujmy, ktorá bude trvať po celý ďalší život žalobkyne, je možné považovať sumu 20.000 eur. Žalobkyňa preto žiadala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej titulom sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 25.896 eur, titulom zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 12.948 eur a titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sumu 20.000 eur a aby tiež žalovaná nahradila jej trovy konania.

9. Tunajší súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a k nej pripojenými dôkazmi vrátane ZP č. 110/2015, oboznámením sa s prednesmi právnych zástupcov strán sporu, oboznámením sa s rozhodnutiami súdnych spisov Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 11Ps/6/2012 a Okresného súdu Trenčín 26Ps20/2014 a 34Ps/18/2013, oboznámením sa s pripojeným spisom ORPZ Považská Bystrica ČVS:ORP11/DIPB-2006 a ORPZ Púchov č. ORP-15/DIPU-SK-2007 konkrétne hlavne s rozhodnutím Okresného riaditeľstva PZ Považská Bystrica, okresný dopravný inšpektorát Púchov zo dňa 20. 8. 2010 o zastavení konania o priestupku, rozhodnutím Krajského riaditeľstva PZ Trenčín zo dňa 8. 11. 2010, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobkyne proti uzneseniu o zastavení priestupkového konania, s rozsudkom Krajského súdu Trenčín 11S/2/2011-35 zo dňa 16. 3. 2011 a s rozsudkom Najvyššieho súdu SR 10SŽD/23/2011 zo dňa 25. 4. 2012.

10. Po vykonanom dokazovaní tunajší súd dňa 09. mája 2016, rozsudkom č. k. 8C/18/2016-63 žalobu v celom rozsahu zamietol z dôvodu premlčania s tým, že vec právne posúdil podľa ustanovení o premlčaní práva, a to vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy podľa § 100 OZ, § 101 OZ, vo vzťahu k SSU podľa § 106 OZ a podľa § 113 OZ vo vzťahu k otázke plynutia premlčania práva osôb, ktoré musia mať zákonného zástupcu. Pri rozhodovaní súd vychádzal zo zistení, že v dôsledku ťažkého poškodenia zdravia pri dopravnej nehode dňa 04.03.2006 bola žalobkyňa rozsudkom Okresného súdu Trenčín v znení opravného uznesenia pozbavená spôsobilosti na právne úkony a bol jej ustanovený opatrovník. Rozsudok s opravným uznesením nadobudol právoplatnosť dňa 15.02.2013. V súvislosti s pozbavením spôsobilosti na právne úkony bola dňa 04.03.2014 súdom vydaná listina o ustanovení za opatrovníka. V odôvodnení súd uviedol, že na základe zisteného skutkového stavu a vyššie uvedeného právneho posúdenia dvojročná premlčacia doba na náhradu SSU začala plynúť právoplatnosťou rozhodnutia o ustanovení opatrovníka, t.j. 15.02.2013 a ku dňu podania žaloby bolo toto právo premlčané. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie v odôvodnení konštatoval, že v tomto prípade začala trojročná premlčacia doba plynúť dňom nasledujúcim po dni, v ktorom došlo k zásahu do

osobnostných práv žalobkyne, t.j. deň po dopravnej nehode (05.03.2006). Na základe § 113 OZ však premlčacia doba v tomto prípade neplynula až do ustanovenia opatrovníka nesvojprávnej žalobkyni, teda do právoplatnosti rozhodnutia o pozbavení spôsobilosti na právne úkony - 15.02.2013 (tu v rozsudku zjavne nesprávne uvedené 15.02.2014). Po tomto prerušení plynutia premlčacej doby uplynula rok po ustanovení opatrovníka a ku dňu podania žaloby 22.01.2016 bolo aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy premlčané. S názorom žalobkyne, že námietka premlčania je v tomto prípade uplatnená v rozpore s dobrými mravmi sa súd prvej inštancie nestotožnil s poukazom na to, že pokiaľ zákon samotný umožňuje vznášať námietky premlčania, je to robené v súlade s právom a nemožno potom tvrdiť, že boli vznesené v rozpore s dobrými mravmi.

11. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 1 OSP a úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov konania, pretože ju nežiadal.

12. Proti uvedenému rozsudku podala v zákonnej lehote žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením č.k. 17Co/374/2016 zo dňa 20.12.2017 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.

13. V odôvodnení zrušujúceho uznesenia krajský súd poukázal na to, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je vnútorne rozporné, nie je z neho zrejmé, z akého dôvodu prijal súd prvej inštancie k tej istej otázke o počiatku plynutia premlčacej doby odlišné závery, keď v prípade SSU určil počiatok premlčania od ustanovenia opatrovníka a v prípade náhrady nemajetkovej ujmy od dopravnej nehody. K otázke začiatku plynutia premlčacej doby krajský súd zdôraznil, že nesporný skutkový základ, že žalobkyňa od okamžiku dopravnej nehody nebola spôsobilá uplatniť svoje právo na súde inak ako prostredníctvom zákonného zástupcu, neumožňuje v danej veci prijať iný záver ako ten, že premlčacia doba ktorýchkoľvek ňou uplatnených práv mohla začať plynúť až ustanovením opatrovníka na jej zastupovanie a v žiadnom prípade nie dňom nasledujúcim po nehode. V tejto súvislosti je však významný okamih právoplatnosti rozhodnutia o pozbavení spôsobilosti na právne úkony a ustanovení opatrovníka, a nie vydanie listiny o ustanovení za opatrovníka. Práva a povinnosti opatrovníka sú totiž konštitutívne dané samotným právoplatným rozhodnutím súdu o pozbavení spôsobilosti na právne úkony a o ustanovení za opatrovníka. Už na základe tohto rozhodnutia v spojení s § 26 OZ a § 27 ods. 2 OZ je opatrovník oprávnený konať za osobu pozbavenú spôsobilosti na právne úkony v rozsahu jej pozbavenia. Listina o ustanovení za opatrovníka slúži iba na deklarovanie oprávnení opatrovníka voči tretím osobám (nie voči súdu), aby týmto tretím osobám nebolo potrebné predkladať priamo rozhodnutie o pozbavení spôsobilosti na právne úkony a ustanovení opatrovníka. Čo sa týka rozporu námietky premlčania s dobrými mravmi, takéto posúdenie je veľmi výnimočne možné pripustiť, no nevyhnutne tu musia byť také úkony žalovaného, v spojitosti s ktorými je jeho následnú námietku premlčania možné posúdiť ako nemravnú. Samotná námietka premlčania bez ďalšieho v rozpore s dobrými mravmi byť v zásade nemôže.

14. K otázke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú žalovaný namietal, druhostupňový súd uviedol, že po rozhodnutí NS SR zo dňa 31.03.2016 sp. zn. 3 Cdo 301/2012, na ktoré sa odvolával žalovaný a ktoré aj po rozhodnutí ESD vo veci Haasová zotrvalo na stanovisku, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je krytá PZP, sa mienil senát 8 C NS SR vo veci 8Cdo 1361/2015 od tohto právneho názoru odchýliť a vec predložil na rozhodnutie veľkému senátu. Ten sa však k meritu veci nevyjadril, pretože dovolacie konanie zastavil pre späťvzatie dovolania rozhodnutím 1VCdo 3/2017 zo dňa 4.10.2017. V inom konaní NS SR, a to 6MCdo 1/2016, rozhodol rozhodnutím zo dňa 31.7.2017, kedy sa senát najvyššieho súdu odchýlil od predchádzajúcej rozhodovacej praxe a prijal záver, že náhrada nemajetkovej ujmy je krytá PZP, pričom v rozhodnutí NS SR uviedol, že v prejednávanej veci neprichádzalo do úvahy predloženie veci veľkému senátu, keďže v čase nasledujúcom po rozhodnutiach NS sp. zn. 4Cdo 168/2009 a 3Cdo 301/2012 spornú právnu otázku riešil (a tiež vyriešil) ústavný súd. Ten nielenže už vo viacerých ním dosiaľ posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní, namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ustaľujúcimi krytie aj nemajetkovej umy pozostalých poistením podľa ZoPZP, ale dokonca pri rozhodovaní vo veci sťažovateľky totožnej s podnecovateľkou mimoriadneho dovolania z prejednávanej veci v rámci odôvodnenia uznesenia z 11. októbra 2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 uzavrel (citované z uznesenia), že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu

podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a témy tzv. pasívnej legitimácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.

15. V ďalšom konaní po zrušení napadnutého rozhodnutia krajský súd uviedol, že bude úlohou súdu prvej inštancie v prvom rade prijať jednoznačný záver k otázke začiatku plynutia premlčacej doby a v závislosti od toho prípadne posúdiť dôvodnosť uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy s využitím vyššie uvedených informácií o vývoji rozhodovacej praxe.

16. Tunajší súd vo veci nariadil pojednávanie a doplnil dokazovanie oboznámením sa s prednesmi právnych zástupcov strán sporu, výsluchom svedkov - manžela žalobkyne B. W. a dcéry žalobkyne - Q. Š.. Vychádzajúc z dokazovania vykonaného pred prvým rozhodnutím vo veci, ako aj z doplneného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

17. Z vyšetrovacieho spisu ČVS:ORP-11/DIPB-2006 súd zistil, že dňa 4. 3. 2006 bolo začaté trestné stíhanie pre prečin ublíženia na zdraví pre to, že dňa 4. 3. 2006 došlo na ceste I/49 v Meste Púchov k dopravnej nehode tak, že vodič M. B., bytom L. O. M., dôchodca, riadil osobné motorové vozidlo zn. Š. Y. N.: O. AF po ceste č. I/49 zo smeru od objektu obchodného domu Lídl do centra mesta, pričom v uvedenom úseku došlo k zrážke s cyklistkou M. W. - t. j. žalobkyňou. Pri dopravnej nehode utrpela M. W. ťažké zranenie s ohrozením na živote s presne neurčenou dobou liečby. U vodiča M. B. nebolo zistené požitie alkoholických nápojov.

18. Dňa 28. 11. 2006 poverený príslušník Okresného dopravného inšpektorátu Považská Bystrica vec postúpil Okresnému riaditeľstvu Považská Bystrica Okresnému dopravnému inšpektorátu Púchov, pretože výsledky prípravného konania preukazovali, že sa nejedná o trestný čin ale o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom.

19. Príslušný Okresný dopravný inšpektorát o danom skutku viedol priestupkový spis ORP-15/DIPU-SK-2007, z ktorého súd zistil, že dňa 20. 8. 2010 Okresný dopravný inšpektorát v Púchove rozhodol o zastavení konania o priestupku, a to rozhodnutím č. ORP-17-DIPU-SK-2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15.11. 2010. Dôvodom zastavenia konania o priestupku bola skutočnosť, že neboli zistené také skutočnosti, ktoré by správnemu orgánu hodnoverne preukazovali zavinenie zo strany jedného alebo druhého účastníka dopravnej nehody a obstarané dôkazy, ktoré zistil správny orgán, kvalitatívne a hodnoverne nesvedčia v prospech alebo v neprospech účastníkov dopravnej nehody a nie je dôvod na iný postup, pretože spáchanie skutku, o ktorom sa koná, nebolo obvinenej M. W. preukázané.

20. V dôsledku odvolania M. W. vo veci rozhodovalo Krajské riaditeľstvo PZ, Krajský dopravný inšpektorát Trenčín, ktorý rozhodnutím ČP:KRP-KDI-P-148/2010 zo dňa 8. 11. 2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15. 11 2010 zamietol odvolanie M. W. a rozhodnutie Okresného dopravného inšpektorátu o zastavení konania o priestupku potvrdil.

21. Z priestupkového spisu súd ďalej zistil, že na č. l. 35 je založený rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/2/2011-35 zo dňa 25. 4. 2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 31. 5. 2012 v spojitosti s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR a z ktorého súdu zistil, že M. W. podala žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Krajského riaditeľstva Policajného zboru, Krajského dopravného inšpektorátu Trenčín, pričom Krajský súd v Trenčíne jej žalobu zamietol. V dôsledku dovolania následne rozhodoval Najvyšší súd SR, ktorý potvrdil rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne a rozsudok nadobudol právoplatnosť 31. 5. 2012.

22. Zo spisu tun. súdu 11Ps/6/2012 súd zistil, že M. W. bola rozsudkom č. k. 11Ps/6/2012-44 zo dňa 28. 11. 2012 pozbavená spôsobilosti na právne úkony, pričom výrok o ustanovení opatrovníka nesvojprávnej M. W. bol neúplný, preto tun. súd uznesením č. k. 11Ps/6/2012- 48 zo dňa 23. 1. 2013 opravil výrok rozsudku s tým, že ustanovil nesvojprávnej M. W. opatrovníka Centrum sociálnych služieb A. A. Č.. XX. Predmetné opravné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 15. 2. 2013. Z vyššie citovaného rozsudku súd zistil, že psychiater M.. A. I. v posudku č. 106/2012 z 28. 10. 2012 uviedol, že M. W. trpí závažnou

duševnou poruchou - demenciou ťažkého stupňa, a to následkom kraniocerebrálnej traumy. Jedná sa o závažnú duševnú poruchu trvalého charakteru, ktorá už nie je liečiteľná.

23. Zo spisu Okresného súdu Trenčín č. k. 34Ps/18/2013 (pripojený v spise 26 Ps/20/2014) súd zistil, že na strane 38 spisu je založená listina o ustanovení za opatrovníka zo dňa 4.3.2014 s tým, že v tejto listine je uvedené, na ktoré právne úkony je opatrovník, ako zákonný zástupca osoby pozbavenej spôsobilosti, oprávnený. Okrem iného je oprávnený zastupovať túto osobu v konaní pred štátnym orgánom v rozsahu opatrovníckych práv a povinností určených rozhodnutím Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 11Ps/6/2012-44 v spojení s opravným uznesením č. k. 11Ps/6/2012-48.

24. Zo spisu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 26Ps/20/2014 súd zistil, že nesvojprávna prostredníctvom svojho opatrovníka požiadala o schválenie právneho úkonu súdom- okrem iného aj schválenie úkonu Splnomocnenia zo dňa 26.5.2014, na zastupovanie udelené Advokátskej kancelárii Javor - Tokár, advokátka kancelária s.r.o. so sídlom v Bratislave, avšak z dôvodu späťvzatia návrhu v tejto časti Okresný súd Trenčín rozhodol rozsudkom č. k. 26Ps/20/2014-39 dňa 10. júla 2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21. 7. 2015, len o schválení úkonu - Dohody o odmene ..., a ohľadom schválenia právneho úkonu - Splnomocnenia... konanie pre späťvzatie návrhu zastavil.

25. Právny zástupca žalovaného v svojom prednese na pojednávaní dňa 7. 3. 2014 poukázal na to, že otázka nároku žalobkyne na náhradu škody a nemajetkovú ujmu je podľa nich druhoradá, pretože prvoradá je otázka premlčania nároku a otázka zodpovednosti za škodu. Zároveň vzniesol námietku premlčania, pretože ustanovenie § 113 Občianskeho zákonníka jednoznačne hovorí o tom, že ustanovenie opatrovníka je medzník, od ktorého začína plynúť lehota, ktorá nesmie skončiť najneskôr rok od ustanovenia opatrovníka. Spustenie tejto lehoty začína ustanovenie zástupcu, ktorého ustanoveného mala od roku 2013, a to právoplatne 15. 2. 2013, a teda od tejto doby je potrebné hľadieť na žalobkyňu ako na osobu spôsobilú od tohto momentu. Bolo preto povinnosťou opatrovníka uplatňovať jej práva a nie je možné odvolávať sa v tejto súvislosti na dobré mravy pokiaľ už táto odložená premlčacia lehota uplynie, nakoľko žalobný návrh bolo možné podať okamžite po ustanovení tohto opatrovníka. Žalovaná uviedla, že nie je správny názor žalobkyne, že legitímne nároky žalobkyne mohli byť uplatnené až po tom, ako opatrovník obdržal listinu o rozsahu práv, ktoré môže za žalobkyňu vykonávať. Podľa žalovanej opatrovník mal plynutie premlčacej lehoty ustrážiť.

26. K otázke zavinenia, po oboznámení sa s obsahom vyšetrovacieho a priestupkového spisu, právny zástupca žalovanej vypovedal, že z dôkazov v týchto spisoch je zrejmé aspoň čiastočné zavinenie navrhovateľky, pretože znalci skonštatovali, že v prípade ktorejkoľvek z troch variant, ktoré prichádzali do úvahy, navrhovateľka nesprávnym spôsobom sa nachádzala v mieste vozovky, kde nemala čo robiť a jej porušenie vo všetkých troch variantoch, ktoré vypracovali znalci, je zrejmé.

27. Poukázal na to, že znalec T.. L. v trestnom konaní dokonca určil zavinenie cyklistky ako zavinenie jednoznačné. Napriek tomu, že priestupok sa navrhovateľke nepodarilo preukázať, dôvodom zastavenia priestupkového konania nebolo to, že by nehodu zavinil vodič motorového vozidla, ale dôvod spočíval v tom, že podľa názoru dopravného inšpektorátu nebolo možné preukázať zavinenie ani jednému z účastníkov dopravnej nehody, preto občiansko-právnu zodpovednosť musí posúdiť súd.

28. K uplatneniu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a zvýšenia náhrady právny zástupca žalovaného poukázal na to, že pasívna legitimácia bola ustálená, nebola však ustálená občiansko-právna spoluzodpovednosť žalobkyne za vzniknutú škodu.

29. Čo sa týka nemajetkovej ujmy právny zástupca žalovaného namietal svoju vecnú pasívnu legitimáciu, pretože nemajetková ujma nie je krytá povinným zmluvným poistením. Okrem toho nemajetková ujma pri psychických následkoch je v podstate totožná so sťažením spoločenského uplatnenia.

30. Právny zástupca žalobkyne v svoje výpovedi poukázal na to, že síce z trestného a priestupkového spisu nie je zistiteľná vina ani jedného z účastníkov dopravnej nehody, avšak v prípade jednej z troch vypracovaných variant znalcom mal vodič vozidla dostatok času reagovať na navrhovateľku tak, aby neprišlo k vzniku dopravnej nehody. K námietke premlčania uviedol, že začiatok plynutia premlčacej doby je potrebné posudzovať s ohľadom na to, kedy mala žalobkyňa skutočnú možnosť uplatniť svoj nárok

na súde, čo mohla urobiť až listinou o ustanovení opatrovníka, v ktorej bolo vymedzené oprávnenie ustanoveného opatrovníka podať v mene žalobkyne aj návrh na náhradu škody vo veci dopravnej nehody, a teda až týmto okamihom sa mohla sama navrhovateľka reálne domáhať svojho práva. Zároveň opätovne zdôraznil tak, ako uvádzal v návrhu, že v prípade, že súd má iný názor, vznesenie námietky premlčania je nutné považovať za právny úkon, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. Zdôraznil tiež, že navrhovateľka nemala reálnu možnosť podať návrh na začatie konania, ustanovený opatrovník tak mohol urobiť až vydaním listiny o ustanovení opatrovníka, pretože až z nej sa dozvedel, v akom rozsahu môže navrhovateľku zastupovať a spravovať jej majetok, a teda či do tohto rozsahu spadá aj uplatnenie nároku na náhradu škody titulom dopravnej nehody. Ustanovený opatrovník do vydania listiny o ustanovení opatrovníka nemohol uplatňovať nárok na náhradu škody v mene navrhovateľky, pretože v prípade, ak by Listinou o ustanovení za opatrovníka bol vymedzený rozsah jeho práv a povinností užšie, tak v takom prípade by postupoval v rozpore s rozhodnutím súdu. Nárok na náhradu nem. ujmy v peniazoch sa premlčuje v 3-ročnej dobe, ktorá začala plynúť až od vymedzenia rozsahu práv a povinností listinou o ustanovení za opatrovníka. K otázke nem. ujmy právny zástupca žalobkyne navrhol predvolať ako svedka manžela žalobkyne.

31. Na pojednávaní dňa 9. 5. 2016 právny zástupca žalovaného doplnil k svojej výpovedi, že nemajetková ujma nie je povinným zmluvným poistením krytá, nakoľko v zákonnom zmluvnom poistení taxatívne vymenúva nároky, ktoré sú poistením kryté a v tejto súvislosti predložil súdu rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 11Co/60/2014-444 zo dňa 14. 4. 2015 s poukazom na to, že aj Krajský súd v tomto rozsudku skonštatoval, že chýba vnútroštátna úprava, teda že podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení sa odškodňuje len škoda na zdraví, nie však nemajetková ujma, pretože vnútroštátne právo SR neupravuje v danej norme aj povinnosť poisťovne platiť nemajetkovú ujmu. Opätovne tiež zdôraznil, že trvajú na námietke premlčania. Poukázal tiež na to, že pokiaľ vodičovi dopravnej nehody nebolo preukázané zavinenie, uplatňovanie nemajetkovej ujmy na základe objektívnej zodpovednosti považuje žalovaný za v rozpore so zákonom, nakoľko sankčný mechanizmus v zmysle § 13 Obč. zák. jednoznačne hovorí, že ten kto zasiahol do osobnostných práv je povinný sa v prvom rade ospravedlniť, a pokiaľ toto sa nejaví ako dostačujúce, má poskytnúť primeranú fin. náhradu v peniazoch. Je teda zrejmé, že pokiaľ sa vodič mot. vozidla nemôže ospravedlniť, nakoľko mu zavinenie preukázané nebolo, nemá v ničom oporou názor, že by mal nastať druhý bod tohto sankčného mechanizmu t. j. náhrada ujmy v peniazoch.

32. Právny zástupca žalobkyne naopak namietal, že žalobou uplatnené nároky nie sú premlčané a poukázal na samotnú žalobu, v ktorej sa otázke premlčania žalobkyňa venovala. Okrem toho zdôraznil, že opatrovník nemohol v mene žalobkyne vykonať právo do času, dokedy mu nebola vydaná Listina o ustanovení opatrovníka, v ktorej bol určený rozsah jeho oprávnenia konať v mene žalobkyne. K nároku o náhradu nemajetkovej ujmy uviedol, že je toho názoru, že toto právo sa premlčuje v 3-ročnej premlčacej lehote s tým, že táto určite nemohla uplynúť skôr ako 15. 2. 2016.

33. Skutkový stav opísaný vyššie súd zistil dokazovaním vykonaným pred prvým rozhodnutím vo veci. Po zrušení rozsudku tun. súdu uznesením krajského súdu súd doplnil dokazovanie oboznámením sa s prednesmi právnych zástupcov strán sporu, výsluchom svedkov - manžela žalobkyne B. W. a dcéry žalobkyne - Q. Š. a z takto doplneného dokazovania súd zistil nasledovné:

34. Právny zástupca opatrovníka žalobkyne na pojednávaní dňa 9.5.2018 uviedol, že napriek rozhodnutiu krajského súdu, ktorý sa už vyjadril k otázke nároku na SSU a jeho premlčania, žalobkyňa trvá na žalobe aj v tejto časti a pokiaľ by aj bol počiatok plynutia premlčacej doby stanovený odo dňa právoplatného rozhodnutia o ustanovení opatrovníka, tak žalovaným vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi, a to z dôvodov, ktoré už uviedol vo svojom prednese na pojednávaní dňa 7.3. 2016 (bod 30 tohto rozsudku).

35. K uplatnenému nároku nemajetkovej ujmy v peniazoch právny zástupca opatrovníka žalobkyne uviedol, že tento nárok nie je premlčaný a je možný súbeh nároku na náhradu nemajetkovej ujmy s nárokom na náhradu škody spočívajúcej v SSU. Považuje za podstatné preukázať dôvody, pre ktoré žalobkyňa žiada priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a preukázať skutočnosti, že v dôsledku dopravnej nehody došlo k ujme v jej osobnom rodinnom, pracovnom a spoločenskom živote, na ktoré skutočnosti právny zástupca opatrovníka žalobkyne navrhol vypočuť svedkov - manžela žalobkyne a jej dcéru. Vo vzťahu k nároku SSU poukázal na to, že ohľadom tohto uplatneného nároku

sa žalobkyňa odvoláva na podanú žalobu a takisto na ZP M.. M., ktorým bola stanovená výška SSU a ktorým dôkazom bola aj preukázaná. Čo sa týka nároku na náhradu nemajetkovej právny zástupca opatrovníka žalobkyne uviedol, že tento nárok odôvodňuje tým, že v dôsledku dopravnej nehody je žalobkyňa úplne vylúčená z akéhokoľvek súkromného života t. j. vzhľadom na závery ZP v podstate sa u žalobkyne jedná o vegetatívny stav, kedy žalobkyňa v dôsledku organických porúch nie je schopná akokoľvek fungovať spoločensky, neuvedomuje si, kto je jej manžel, kto sú jej deti, nevie kde je, nevie aký je čas, je odkázaná na akúkoľvek starostlivosť a pomoc tretích osôb a nie je spôsobilá prežívať svoj vlastný súkromný život.

36. Z predmetného ZP súd zistil, že znalkyňa v závere pod bodom III. uviedla, že u žalobkyne diagnostikovala demenciu ťažkého stupňa, ktorá sa vyvinula v jednoznačnej príčinnej súvislosti s kraniocerebrálnym poranením a polytraumou, ktoré utrpela pri autonehode zo dňa 4. 3. 2016. Uvedené ochorenie je ireverzibilné, prognózne a je nepriaznivé vzhľadom k pridruženým somatickým ochoreniam vzniknutým taktiež po nehode (hypertenciez, DM II., postmedikamentózne poškodenie pečene a pod.). Uvedené následky obodovala znalkyňa podľa položk. 253 zák. č. 437/2004 v počte 2080 bodov. Znalkyňa poukázala na to, že uvedené bodové hodnotenie zodpovedá rozsahu nemožnosti uplatniť sa v pracovnom a spoločenskom živote na premorbídnej úrovni. Najrozsiahlejšia je však nemožnosť uplatnenia sa v osobnom živote, nakoľko v dôsledku uvedenej traumy a následnej ťažkej demencie vzniknutej jednoznačne v príčinnej súvislosti s nehodou, musela byť poškodená pozbavená spôsobilosti k právnym úkonom, čo je závažný zásah do základných ľudských práv a slobôd. V dôsledku ochorenia nie je schopná samostatne rozhodovať o sebe, svojej liečbe, majetku a pod. Vyšetrovaná je odkázaná na celodennú odbornú ošetrovateľskú pomoc.

37. Právny zástupca žalovanej vo svojom prednese poukázal na to, že vzhľadom na rozhodnutie krajského súdu je zrejmé, že SSU vníma ako premlčané, nakoľko počiatok plynutia premlčacej doby počítal od 15. 2. 2013, kedy bol právoplatne stanovený opatrovník žalobkyni a tento nárok sa v 2 ročnej premlčacej dobe premlčal. Keďže žaloba bola podaná až 22. 1. 2016 na vznesenej námietke premlčania žalovaný trvá a považuje ju za dôvodnú. Tak isto žalovaný trvá na námietke premlčania aj ohľadom uplatnenej nemajetkovej ujmy, nakoľko pokiaľ žalobkyňa aj krajský súd sú toho názoru, že pojem škoda je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, potom niet žiadneho dôvodu, aby sa na nemajetkovú ujmu mala vzťahovať iná premlčacia doba ako na škodu, preto žalovaný nesúhlasí s tým, že by sa na nemajetkovú ujmu mala vzťahovať 3 ročná premlčacia doba, pokiaľ je nemajetková ujma v podstate extenzívnym výkladom zahŕňaná pod náhradu škody, pričom takýmto výkladom by nemajetková ujma požívala iba tú časť právnej úpravy náhrady škody, pokiaľ ide o výhody pre poškodeného, pokiaľ ide o nevýhody právnej úpravy náhrady škody, napríklad dĺžka premlčacej doby, už by sa na toto právna úpravy titulom náhrady škody na nemajetkovú ujmu nevzťahovala. Obdobne 2 ročná doba platí aj pri nemajetkovej ujme, ktorou je bolestné a SSU, ktoré sú rovnako svojou podstatou nemajetkovou ujmou a nie náhradou škody a vzťahuje sa na ne 2 ročná premlčacia lehota. Právny zástupca žalovaného uviedol, že nevidí medzi nemajetkovou ujmou podľa § 11 a nemajetkovou ujmou podľa § 444 (Občianskeho zákonníka, doplnenie súdu) rozdiel v tom, aby sa na každú vzťahovala iná premlčacia doba, a to najmä v spojitosti s tým výkladom, že aj nemajetková ujma podľa § 11 a nasl. je škodou. Pokiaľ ide o výšku, právny zástupca žalovanej doplnil, že pokiaľ by súd nepovažoval daný nárok za premlčaný, tak existuje výrazná miera objektívne zistenej spoluviny žalobkyne na vzniknutej dopravnej nehode, ku ktorej priebehu sa v trestnom konaní vyjadrovali 2 znalci, pričom prvý - T.. L. uviedol, že nehodu zavinila výlučne žalobkyňa a druhý znalec- T.. Š., ktorý sa zoberal 3 variantmi, uviedol, že vo všetkých 3 variantoch bolo nesprávnym prvkom nehodového deja spôsob a smer jazdy cyklistky tesne pred samotnou zrážkou, kedy sa cyklistka pohybovala v ľavej časti jazdného pruhu v smere do centra približne 1 m od stredovej čiary a nie podľa možnosti čo najbližšie pri pravej krajnici. Takže žalovaný vníma zavinenie žalobkyne za preukázané.

38. Svedok B. W., manžel žalobkyne, vypovedal, že pred dopravnou nehodou manželka bola dobrou manželkou, ekonomicky bola zdatná, vedela hospodáriť s financiami, venovali sa spolu práci na záhradke, chodievali pravidelne na Javorníky na čučoriedky, kde boli 24x, chodievali spolu na huby. Po dopravnej nehode všetky tieto aktivity už jeho manželka nemohla robiť, stratila chuť, čuch, sluch, necítila sa keď vykonávala potrebu. Svedok uviedol, že sa o manželku staral 6 rokov, vozil ju na vozíku. Podľa jeho názoru jeho manželka nespôsobila dopravnú nehodu. Po tom, ako súd prvýkrát vo veci rozhodol, dostal infarkt a už sa o ňu nemohol starať, preto 2-3 mesiace sa o ňu starala dcéra, sestra,

no potom ju museli umiestniť do ústavu. Ona už hneď po dopravnej nehode potrebovala 24 hodinovú starostlivosť.

39. Na otázku právneho zástupcu opatrovníka žalobkyne uviedol, že v súčasnosti stav jeho manželky je veľmi zlý, je len ležiaca, navštevuje ju raz do týždňa, ale ho nepoznáva, myslí si, že je jej brat. Dcéry niekedy poznáva ale musia sa jej pripomenúť.

40. Na otázku právneho zástupcu žalovaného vypovedal, že manželka pred nehodou bola zdravá, resp. trpela len na zhubné znamienka na koži, ktoré však keď jej vybrali nemetastázovali, takže bola zdravá, avšak v súvislosti s týmto ochorením bola uznaná za plne invalidnú, nevie o tom, že by sa liečila na cukrovku. S manželkou vybudovali rodinný dom v Púchove, ktorý mienili nechať dcéram a chceli sa presťahovať do rodičovského domu v Č. C., ktorý plánovali prestavať.

41. Svedkyňa Q. Š., dcéra žalobkyne vypovedala, že mama pred nehodou bola normálna, starostlivá matka, manželka, ktorá síce bola na invalidnom dôchodku v dôsledku diagnostikovania maligného melanómu, avšak toto ochorenie jej nebránilo v žiadnych aktivitách, bola anormálne činná, pracovala, venovala sa záhradke, dopestovala ovocie, zeleninu, vždy mali doma plné misy domáceho ovocia a zeleniny, mama rada cestovala, boli spolu pri mori, s otcom chodila po Slovensku, radi chodievali do Podhájskej, mama rada šila, bola aktívna, no po nehode sa to všetko stoplo, v podstate telo ako také žije, existuje, ale mama ich nepoznáva, možno len niekedy na nejakú sekundu. Spočiatku s oporou dokázala prejsť, sama neprešla, minulý rok však mala mozgovú príhodu, a teraz je už len ležiaca.

42. Na otázku právneho zástupcu opatrovníka žalobkyne svedkyňa uviedla, že mama po nehode je absolútne vyradená z normálneho života, ktorý nevníma, nevie, že má 4 vnúčatá, bola síce na svadbe, ale tomu ani nechápala, hneď po nehode potrebovala 24 hod. starostlivosť vo všetkých úkonoch. Od začiatku bola plienkovaná.

43. Na otázku právneho zástupcu žalovaného svedkyňa vypovedala, že mama okrem melanómu, ktorý bol zistený v počiatočnom štádiu, keď neabsolvovala ani chemoterapiu, bola len v dispenzári vedená ako pacientka na toto ochorenie, v podstate nemala žiadne iné problémy, možno mala zvýšený tlak. Pamätá, si že mama niekedy v minulosti v r. 1999 pri polievaní kvetov spadla zo stoličky, zrejme sa jej noha presunula, spadla smerom dozadu, bola na pohotovosti, nechali si ju tam 1 deň na pozorovanie, nevie o tom, že by mala otras mozgu, vrátila sa domov, po tomto úraze sa nič nedialo. Vtedy ona mala 18 rokov. Mozgová príhoda, ktorú mala cca pred rokom zmenila matku v tom, že už nie je pohyblivá, čiastočne predtým bola, mohli si ju brávať na víkendy, teraz už nie. V mentálnej oblasti k zmene nedošlo.

44. Právny zástupca opatrovníka žalobkyne v záverečnej reči uviedol, že ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania nemá a žiadal, aby súd rozhodol v súlade s podanou žalobou, zaviazal žalovaného na náhradu SSU ako aj navýšenia SSU, a tiež na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Trval na tom, že nárok na náhradu SSU nie je premlčaný a v prípade opačného záveru súdu má za to, že sú tu dôvody hodné osobitého zreteľa, pre ktoré by súd nemal prihliadať na žalovaným vznesenú námietku premlčania. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, tak podľa jeho názoru z ustálenej judikatúry vyplýva 3 ročná premlčacia doba, ktorá nezačala plynúť skôr ako 15. 2. 2013. Čo sa týka dôvodnosti výšky požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy túto odvodzuje od okolností dopravnej nehody, za ktorých k nej došlo a jej závažnosť, ktoré skutočnosti sú preukázané, pričom závažnosť vzniknutej ujmy bola preukázaná výsluchom svedkov ako aj ZP M.. M.. Žalobkyňa je vylúčená zo všetkých oblastí osobnostného života, jej stav je len vegetatívny a došlo k trvalému a nezvratnému absolútnemu zásahu do jej práva na súkromný život. Je preukázané, že tento následok má svoju príčinu v poškodení zdravia, ktoré utrpela pri dopravnej nehode. Žalovaný za tento zásah zodpovedá objektívne, pričom žalovaný nepreukázal na strane žalobkyne spoluzavinenie tohto škodlivého následku. Z pohľadu prevádzkovateľa vozidla sa jedná o objektívnu zodpovednosť a vylúčiť túto objektívnu zodpovednosť je možné iba vtedy, ak by nemohol zabrániť vzniku tohto škodlivého následku ani pri vynaložení všetkého možného úsilia, ktoré by bolo možné spravodlivo požadovať. Žalovaný nepreukázal, že by k takýmto skutočnostiam došlo. Na otázku súdu doplnil, že žalobkyňa má účet spravovaný opatrovníkom, ktorý s ním môže disponovať len so súhlasom súdu.

45. Právny zástupca žalovaného v záverečnej reči uviedol, že žalovaný zotrváva na námietke premlčania v zmysle už uvedených prednesov a špeciálne pri nemajetkovej ujme uviedol, že žalobkyňa

nevysvetlila, v čom spočívajú dôvody na jej priznanie, ktoré by boli iné ako psychické následky požadované za SSU. Pri žijúcich osobách je totiž medzi SSU a nemajetkovou ujmou veľmi „ tenký ľad“ a zdôvodnenie uplatnenia nemajetkovej ujmy je nedostatočné. Pokiaľ by súd bol toho názoru, že ktorýkoľvek z nárokov čo do základu daný je, tak z opatrnosti namietal spoluvinu žalobkyne na vzniku dopravnej nehody, nakoľko obaja znalci mali také etnické závery, ktoré pre súd, posudzujúci občiansko-právnu zodpovednosť, jednoznačne umožňuje určiť spoluvinu žalobkyne minimálne v rozsahu 50 %. V prípade úspechu si žalovaný trovy konania neuplatňuje. Navrhol žalobu zamietnuť.

46. Podľa ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

47. Podľa ustanovenia § 420a ods.1 Občianskeho zákonníka Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobí inému prevádzkovou činnosťou.

48. Podľa ustanovenia § 420a ods.2 písm. a) Občianskeho zákonníka Škoda je spôsobená prevádzkovou činnosťou, ak je spôsobená činnosťou, ktorá má prevádzkovú povahu, alebo vecou použitou pri činnosti.

49. Podľa ustanovenia § 420a ods.3 Občianskeho zákonníka Zodpovednosti za škodu sa ten, kto ju spôsobil, zbaví, len ak preukáže, že škoda bola spôsobená neodvrátiteľnou udalosťou nemajúcou pôvod v prevádzke alebo vlastným konaním poškodeného.

50. Podľa ustanovenia § 427 ods. 1Občianskeho zákonníka Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

51. Podľa ustanovenia § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

52. Podľa ustanovenia § 428 Občianskeho zákonníka Svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

53. Podľa ustanovenia § 429 Občianskeho zákonníka Prevádzateľ zodpovedá ako za škodu spôsobenú na zdraví a veciach, tak za škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou vecí, ak stratila fyzická osoba pri poškodení možnosť ich opatrovať.

54. Podľa ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

55. Podľa ustanovenia § 444 Občianskeho zákonníka pri škode na zdraví sa jednorazove odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

56. Podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

57. Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

58. Podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

59. Podľa ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

60. Podľa ustanovenia § 822 Občianskeho zákonníka Z poistenia zodpovednosti za škody má poistený právo, aby v prípade poistnej udalosti poistiteľ za neho nahradil podľa poistných podmienok škodu, za ktorú poistený zodpovedá.

61. Podľa ustanovenia § 823 Občianskeho zákonníka Náhradu platí poistiteľ poškodenému; poškodený však právo na plnenie proti poistiteľovi nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

62. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov Náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

63. Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla Poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

64. Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 , písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

65. Vychádzajúc z dokazovania vykonaného pred prvým rozhodnutím vo veci, ako aj z doplneného dokazovania súd má za preukázané, že dňa 4. 3. 2006 došlo na ceste I/49 v Meste Púchov k dopravnej nehode, účastníkom ktorej bol poistenec žalovaného -vodič M. B., ktorý riadil osobné motorové vozidlo zn. Š. Y. N.: O. Q. po ceste č. I/49 zo smeru od objektu obchodného domu Lídl do centra mesta, pričom v uvedenom úseku došlo k zrážke s cyklistkou - žalobkyňou. Pri dopravnej nehode utrpela žalobkyňa ťažké zranenie s ohrozením na živote s presne neurčenou dobou liečby. Zavinenie zo strany jedného alebo druhého účastníka dopravnej nehody nebolo preukázané.

66. Znalkyňa M.. V. M. ustanovená v trestnom konaní v ZP č. 110/2015 z 11. 10. 2015 stanovila bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia na 2080 bodov, a to za položku č. 253 - vážne duševné poruchy vzniknuté po ťažkom poranení hlavy. Vo finančnom vyjadrení to predstavuje sumu 25.896,- Eur.

67. Žalobkyňa žiadala predmetné bodové hodnotenie zvýšiť súdom o 50 % t. j. o 12.948,- Eur s poukazom na to, že u žalobkyne sú nesporne dané dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v duševnej poruche, v dôsledku ktorej sa vôbec nemôže uplatniť v bežnom živote nijakým spôsobom a je odkázaná na nepretržitú starostlivosť poskytovanú špecializovaným zariadením.

68. Škoda na zdraví žalobkyni vznikla v dôsledku toho, že utrpela náraz pri strete s motorovým vozidlom poistenca žalovanej, a teda jej škoda na zdraví bola vyvolaná osobitnou povahou tejto prevádzky tak, ako to upravuje ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka. Uvedené ustanovenie upravuje osobitný druh občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, ktorá spočíva na princípe objektívnej zodpovednosti. Na vznik tejto zodpovednosti sa teda nevyžaduje zavinené konanie, čo znamená, že ani nemusela byť preukázaná vina vodičovi vozidla, ktoré spôsobilo nárazom do žalobkyne u nej poškodenie zdravia. Zavinenie v danom prípade teda nie je podmienkou vzniku tejto zodpovednosti. Táto zodpovednosť za škodu spočíva v tom, že sa jedná o zodpovednosť za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku. Škoda na zdraví podľa názoru súdu žalobkyni bola spôsobená v príčinnej súvislosti s nárazom na toto vozidlo, resp. s nárazom vozidla, ktoré nestálo, ale sa pohybovalo po ceste, do nej. Hoci vodič predmetného motorového vozidla škodu nezavinil, keďže jeho vina nebola ustálená ani v trestnom a ani v priestupkovom konaní, za túto škodu objektívne zodpovedá, pričom poškodená t. j. žalobkyňa si mohla priamo uplatniť škodu proti poisťovateľovi predmetného motorového vozidla v súvislosti s prevádzkou ktorého došlo k dopravnej nehode. Znamená to teda, že vecná pasívna legitimácia žalovanej vo vzťahu k uplatnenej náhrade škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a zvýšenia tejto náhrady je podľa názoru súdu daná.

69. Žalovaný predovšetkým namietal, že oba uplatnené nároky súd premlčané, ale tiež to, že nie je vecne pasívne legitimovaný vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v tomto konaní, hoci po rozhodnutí odvolacieho súdu, poslednú uvedenú námietku nezopakoval, avšak uviedol, že sa

pridržiava všetkých svojich podaní a prednesov, z čoho súd vyvodil, že trvá aj na námietke svojej vecnej pasívnej ne/legitimácie vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

70. Krajský súd k otázke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného vo vzťahu k žalobkyňou uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo svojom zrušujúcom rozhodnutí jednoznačne vyslovil svoj názor, a to aj s poukazom na vývoj rozhodovacej praxe k otázke krytia náhrady nemajetkovej ujmy z PZP (jednotlivé rozhodnutia citoval), ktorá podľa krajského súdu „zdá sa nezadržateľne smeruje k ustáleniu záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy je krytá PZP“. Takisto je nesporné, že významný okamih pre počítanie premlčacej doby je právoplatnosť rozhodnutia o pozbavení spôsobilosti na právne úkony a ustanovení opatrovníka, a nie vydanie listiny o ustanovení za opatrovníka. Práva a povinnosti opatrovníka sú totiž konštitutívne dané samotným právoplatným rozhodnutím súdu o pozbavení spôsobilosti na právne úkony a o ustanovení za opatrovníka. Už na základe tohto rozhodnutia v spojení s § 26 OZ a § 27 ods. 2 OZ je opatrovník oprávnený konať za osobu pozbavenú spôsobilosti na právne úkony v rozsahu jej pozbavenia, a to bez ohľadu na to, či je, alebo nie je vydaná listina o ustanovení opatrovníka, v ktorej sú vymedzené jeho práva a povinnosti.

71. Žalovaný nenamietal svoju vecnú pasívnu legitimáciu vo vzťahu k uplatneným nárokom titulom SSU, ale len vo vzťahu k uplatnenej nemajetkovej ujme.

72. Čo sa týka uplatnenej nemajetkovej ujmy v danom prípade pre posúdenie otázky pasívnej legitimácie žalovanej ako poisťovateľa vodiča motorového vozidla, prevádzkou ktorého vznikla žalobkyni škoda na zdraví, je rozhodujúce vyriešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom „škoda“ použitým v zákone o povinnom zmluvnom poistení, najmä v ustanovení § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z. z., ktorý upravuje vecný rozsah poistného krytia. V prejednávanom prípade pojem „škoda“ je nutné vykladať eurokonformne, tak ako na to poukázal tun. súd v poradí prvom rozsudku, v ktorom o.i. uviedol, že päť európskych smerníc týkajúcich sa povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktoré boli v roku 2009 konsolidované smernicou 2009/103, síce nemajú priamy účinok a pre svoju záväznosť voči fyzickým a právnickým osobám v tom ktorom štáte EÚ vyžadujú transponovanie do vnútroštátneho právneho poriadku, čo však neznamená, že to musí byť transponované priamo do zákona o povinnom zmluvnom poistení, postačí, ak to vyplýva z iných právnych predpisov.

73. Tak, ako na to poukázal krajský súd, „pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a témy tzv. pasívnej legitimácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi „. Aj keď krajský súd hovoril o krytí nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd, podľa názoru súdu inak to nie je ani v prípade uplatneného nároku žalobkyne, ako preživšej účastníčky dopravnej nehody, na náhradu nemajetkovej ujmy. Zodpovednosť prevádzkovateľa dopravného prostriedku (objektívna), ktorý je poistencom žalovaného vyplýva zo skutočnosti, že škoda bola vyvolanú osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku a mala občianskoprávnu povahu.

74. V danom prípade vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej upravuje jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu, pričom vo svetle eurokonformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení potom platí, že náhrada škody aj z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, hoci priamo nie je v danom ustanovení toto zakotvené. Žalovaný, ako poisťovateľ zodpovednosti svojho poistenca za škodu, je preto pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení vzniká povinnosť uhradiť poškodenému nielen škodu na zdraví, ale aj nemajetkovú ujmu.

75. Žalovaný namietal, že oba nároky sú premlčané, preto súd sa uvedenou námietkou zaoberal prednostne.

76. Podľa ustanovenia § 100 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

77. Podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

78. Podľa ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

79. Podľa ustanovenia § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za 3 roky, a ak ide o škodu spôsobnú úmyselne, za 10 rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

80. Podľa ustanovenia § 113 Občianskeho zákonníka ak ide o práva osôb, ktoré musia mať zákonného zástupcu, alebo o práva proti týmto osobám, premlčanie nezačne, dokiaľ im nie je ustanovený zástupca. Už začaté premlčanie prebieha ďalej, avšak sa neskončí, dokiaľ neuplynie rok po tom, keď bude týmto osobám ustanovený zákonný zástupca alebo keď prekážka inak pominie.

81. Čo sa týka námietky premlčania, tak rešpektujúc názor krajského súdu ohľadom začiatku plynutia premlčacej doby v prípade uplatneného nároku titulom SSU, ako aj nároku na zaplatenia nemajetkovej ujmy, ktorým je tun. súd viazaný, súd ustálil, že premlčacia doba u oboch uplatnených nárokov mohla začať plynúť až ustanovením opatrovníka žalobkyni na jej zastupovanie, t. j. dňom právoplatnosti rozsudku tun. súdu č.k. 11Ps/6/2012-44 zo dňa 28. 11. 2012 v spojení s uznesením tun. súdu č.k. 11Ps/6/2012- 48 zo dňa 23. 1. 2013, teda dňom 15. 2. 2013.

82. Je nesporné, že žalobkyňa podala žalobu na súd dňa 22.1.2016, čo v prípade uplatneného nároku titulom SSU, ako aj jeho navýšenia znamená, že dvojročná premlčacia doba uplynula dňa 15.2.2015.

83. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že uplatnenie námietky premlčania je v rozpore s dobrými mravmi, tak v súlade s odôvodnením zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, že výnimočne možno vznesenie takejto námietky pripustiť aj ohľadom uplatnenej námietky premlčania, avšak len v prípade, ak žalovaná by konala nemorálne. Nemorálnosť na strane žalovanej žalobkyňa nepreukázala a ani to netvrdila a zdôvodnenie rozporu s dobrými mravmi len s poukazom na to, že námietka premlčania by bola zo strany žalovaného výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi z dôvodu, že by mu umožňovala značne poškodiť účastníka právneho vzťahu, je nedostatočné.

84. V danom prípade žalobkyni bol právoplatne ustanovený opatrovník 15. 2. 2013, čo znamená, že v podstate 2 roky mal na to, aby nároky z titulu SSU uplatnil na súde, čo však neurobil a v konaní nebolo preukázané, že by sa obrátil napr. na žalovaného ako poisťovateľa dotknutého motorového vozidla a ten by neakceptovateľným spôsobom jeho žiadosti nevyhovel, takže nie je možné akceptovať námietku žalobkyne, že žalovaný uplatnil námietku premlčania v rozpore s dobrými mravmi.

85. Vzhľadom na vyššie uvedené súd sa potom už ani nezaoberal bližšie bodovým hodnotením, prípadne spoluzavinením žalobkyne a nárok uplatnený titulom SSU a jeho zvýšenia súd v celom rozsahu ako premlčaný zamietol.

86. Čo sa týka nemajetkovej ujmy, ktorú žalobkyňa uplatňuje vo výške 20.000 Eur, tak ako je vyššie uvedené, súd ustálil, že táto extenzívnym výkladom spadá pod škodu uvádzanú v ustanovení § 4 ods. 2 Zák. č. 381/2001 Z. z.. Daný nárok žalobkyňa uplatňuje v súlade s ustanovením § 13 Obč. zák., pričom žalovaný o.i. namieta, že uplatňovanie nemajetkovej ujmy na základe objektívnej zodpovednosti považuje za v rozpore so zákonom, nakoľko sankčný mechanizmus v zmysle § l3 Obč. zák. jednoznačne hovorí, že ten kto zasiahol do osobnostných práv je povinný sa v prvom rade ospravedlniť, a pokiaľ toto sa nejaví ako dostačujúce, má poskytnúť primeranú fin. náhradu v peniazoch, preto v danom prípade je zrejmé, že pokiaľ sa vodič mot. vozidla nemôže ospravedlniť, nakoľko mu zavinenie preukázané nebolo, nemá v ničom oporou názor, že by mal nastať druhý bod tohto sankčného mechanizmu t. j. náhrada ujmy v peniazoch.

87. Súd je však toho názoru, že je možné analogické použitie ustanovenia § 427 OZ aj vo vzťahu k vyvodeniu zodpovednosti prevádzateľa motorového vozidla podľa ustanovenia § 13 Obč. zákonníka. Je potrebné vychádzať z toho, že za nemajetkovú ujmu spôsobenú fyzickej osobe prevádzkou motorového vozidla nutne zodpovedá aj prevádzateľ, pričom nemá podstatný význam, či bol alebo nebol prevádzateľ priamym fyzickým pôvodcom zásahu, čo znamená, že aj ak by prevádzateľ nebol zároveň vodičom, analogicky možno vyvodiť jeho zodpovednosť aj podľa ustanovenia § 13 Obč. zákonníka. Súd k tomuto záveru dospel z toho dôvodu, že pokiaľ pri určení zodpovednej osoby za nemajetkovú ujmu, ktorú utrpela na svojej osobnosti fyzická osoba, je možné analogicky použiť ustanovenie § 420 ods. 2 OZ tak neexistuje žiaden relevantný argument, ktorý by vylučoval analogické použitie § 427 OZ.

88. Súd preto ustálil, že v danom prípade zodpovednou osobou za nemajetkovú ujmu, ktorú utrpela žalobkyňa na svojej osobnosti, resp. na svojom zdraví, telesnej integrite, je prevádzateľ vozidla, ktorého poistencom (tohto vozidla) je žalovaný, a to napriek tomu, že sa jedná o objektívnu zodpovednosť bez zavinenia.

89. Žalovaný namietal aj v prípade nemajetkovej ujmy premlčanie, a to s poukazom na to, že pokiaľ sa má nemajetková ujma považovať za škodu, je nutné, aby bola uplatnená premlčacia doba stanovená pre škodu, teda dvojročná a nie všeobecná 3-ročná premlčacia doba.

90. Súd sa však s týmto právnym názorom nestotožnil, a to predovšetkým s poukazom na to, že nemajetková ujma v peniazoch predstavuje právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje v 3-ročnej všeobecnej lehote, na čom nič nemení ani skutočnosť, že extenzívnym výkladom pojmu škoda sa aj nemajetková ujma pod tento pojem zahŕňa. Znamená to teda, že to nie je škoda v pravom slova zmysle, ale stále sa jedná o nemajetkovú ujmu vyplývajúcu z ust. § 13, ktorá sa len začleňuje pod pojem škoda, čo však neznamená, že by sa mala uplatniť premlčacia doba stanovená v § 106 Obč. zákonníka, keďže v danom prípade sa jedná o majetkové právo vyplývajúce z ust. § 13, ohľadom ktorého nie je v občianskom zákonníku stanovená iná premlčacia doba ako všeobecná. Neobstojí preto argumentácia žalovaného, že na uplatnené právo žalobcov je potrebné aplikovať § 106 Občianskeho zákonníka (týkajúci sa premlčania práva na náhradu škody), a to práve s ohľadom na to, že nárok vychádza z práva žalobkyne na ochranu osobnosti. Súd preto vychádzal z toho, že na toto majetkové právo sa vzťahuje 3-ročná lehota (rozhodnutie NS SR, sp.zn.2Cdo/278/2007), ktorá opätovne tak, ako na to upozornil krajský súd, začala plynúť až dňom ustanovenia opatrovníka, keďže žalobkyňa bola osobou, ktorá nebola schopná uplatňovať si žiadne nároky, a teda podľa § 113 premlčanie nemohlo začať, dokiaľ jej nebol ustanovený zástupca.

91. Keďže preukázateľne zástupca, teda opatrovník bol žalobkyni právoplatne ustanovený 15. 2. 2013, 3-ročná premlčacia lehota by uplynula až dňa 15. 2. 2016, čo znamená, že pokiaľ žaloba bola podaná dňa 22.1.2016, tak bola podaná včas a nárok z titulu nemajetkovej ujmy nie je premlčaný.

92. V prejednávanom prípade žalobkyňa si uplatnila nároky z titulu SSU ako aj nemajetkovú ujmu, pričom nie je vylúčený súbeh týchto nárokov, podstatné však je to, aby boli uplatňované na základe samostatných dôvodov. Z koncepcie právnej úpravy, ktorá rozlišuje medzi inštitútom ochrany osobnosti a náhrady škody vyplýva, že nároky majúce základ v týchto inštitútoch sú samostatné a vzájomne nezávislé a zároveň je potrebné zdôrazniť, že každý z týchto inštitútov poskytuje ochranu iným zložkám v rámci integrity jednotlivca. Právo na ochranu osobnosti primárne poskytuje ochranu pred zásahmi do psychicko-morálnej integrity osoby, pričom právo na SSU poskytuje prevažne ochranu pri zásahoch do fyzickej integrity jednotlivca.

93. Nárok titulom SSU žalobkyňa odôvodnila s poukazom na závery ZP s tým, že sa u nej vyvinula demencia ťažkého stupňa ako následok kraniocerebrálneho poranenia a polytraumy s prognózou nepriaznivou. V dôsledku tohto poškodenia zdravia došlo u nej k pozbaveniu spôsobilosti a duševná porucha u nej spôsobuje, že sa vôbec nemôže uplatniť v bežnom živote nijakým spôsobom a je odkázaná na nepretržitú starostlivosť poskytovanú špecializovaným zariadením. Žalobkyňa odkázala na bodové hodnotenie v posudku M.. V. M. zo dňa 11. 10. 2015, z ktorého je jednoznačné, že znalkyňa poukázala na to, že ňou „stanovené bodové hodnotenie zodpovedá rozsahu nemožnosti uplatniť sa v pracovnom a spoločenskom živote na premorbídnej úrovni. Najrozsiahlejšia je však nemožnosť uplatnenia sa žalobkyne v osobnom živote, nakoľko v dôsledku uvedenej traumy a následnej ťažkej demencie vzniknutej jednoznačne v príčinnej súvislosti s nehodou, musela byť poškodená pozbavená spôsobilosti

k právnym úkonom, čo je závažný zásah do základných ľudských práv a slobôd. V dôsledku ochorenia nie je schopná samostatne rozhodovať o sebe, svojej liečbe, majetku a pod. Vyšetrovaná je odkázaná na celodennú odbornú ošetrovateľskú pomoc“.

94. Naproti tomu nemajetkovú ujmu žalobkyňa resp. jej právny zástupca odôvodňoval narušením dovtedy exitujúcich rodinných vzťahov, keďže došlo k jej úplnému odlúčeniu od rodiny tým, že musela byť umiestnená v opatrovateľskom zariadení, že došlo k vytrhnutiu žalobkyne z jej rodinného prostredia a sociálny kontakt žalobkyne je prakticky nulový. Právny zástupca žalobkyne dôvodil, že následok je trvalý a neodstrániteľný, a teda bolo absolútne a trvale narušené jej právo na ochranu osobnosti, a to konkrétne právo na ochranu života a zdravia, ľudskej dôstojnosti ako aj právo na súkromný a rodinný život. Akýkoľvek iný prostriedok nápravy tohto zásahu nie je možné aplikovať. V záverečnej reči právny zástupca v súvislosti s nemajetkovou ujmou poukázal nielen na závery ZP M.. M.P. ale aj na výsluch svedkov - manžela a dcéry žalobkyne.

95. Svedkovia jednoznačne uviedli, že žalobkyňa v podstate v súčasnosti už len vegetuje, nie je schopná ich rozpoznávať, alebo minimálne len vo „svetlých chvíľkach“, nepoznáva dcéry, manžela, nebola schopná vnímať a vychutnať si svadbu svojej dcéry a narodenie vnúčat, absolútne si neuvedomuje, že má rodinu, manžela, dcéry, či vnúčatá.

96. Podľa názoru súdu v danom prípade skutkové okolnosti, od ktorých odvodzuje žalobkyňa nárok z titulu SSU a z titulu nemajetkovej ujmy, nie sú totožné, aj keď základ majú v duševnom a telesnom poškodení zdravia žalobkyne, avšak v prípade SSU dôsledky sú hlavne na neschopnosť žalobkyne postarať sa sama o seba, čokoľvek si vybaviť a pod. a nemajetková ujma uplatňovaná žalobkyňou má byť satisfakciou za zásah do osobnostného práva na jej súkromie, rodinný život, do jej práva „užívať“ si nielen rodičovské povinnosti ale aj starorodičovské povinnosti a v neposlednej miere aj žiť normálny manželský život a plniť si plány, ktoré si s manželom predsavzali. Vzhľadom na analogické uplatnenie § 427 OZ ohľadom zodpovednosti podľa § 13 OZ nie je možné striktne vychádzať zo znenia § 13 ods. 1 OZ, čo znamená, že v danom prípade aj keď jednoznačne k poškodeniu zdravia a zásahu do osobnej integrity žalobkyne došlo stretom s motorovým vozidlom, a teda prevádzkou tohto vozidla, vina vodiča preukázaná nebola, a teda neexituje z tohto pohľadu subjekt, ktorý by mohol splniť podmienku stanovenú v § 13 ods. 1 OZ. Podstatná v tomto smere je však aj skutočnosť, že k dopravnej nehode došlo v r. 2006, a teda v súčasnosti resp. v čase podania žaloby by takéto ospravedlnenie evidentne už stratilo svoj zmysel a účinnosť, pokiaľ by aj existovala osoba, ktorá by tak mohla urobiť. Z uvedených dôvodov podľa názoru súdu teda jednoznačne prichádza do úvahy peňažná satisfakcia, ktorej výška nie je zákonom daná a závisí od voľnej úvahy súdu.

97. Pri určení výšky primeraného fin. zadosťučinenia sú stanovené 2 kritéria, z ktorých musí súd vždy vychádzať - a to závažnosť vzniknutej nem. ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu.

98. V prejednávanom prípade tak ako je vyššie poukázané, v dôsledku poškodenia zdravia v súvislosti s prevádzkou vozidla poisteného u žalovaného jednoznačne nemajetková ujma, ktorá vznikla žalobkyni, je veľmi závažná a intenzívna, keďže de facto žalobkyňa už svoj život nežije, len vegetuje, nemôže rozvíjať žiadne sociálne kontakty, prežívať materské, staromaterské a manželské radosti a nie je ani už šanca, že by sa tak mohlo stať v budúcnosti, keďže poškodenie jej duševného aj telesného zdravia je nezvratné. Akékoľvek prežívanie u žalobkyne je už v podstate nulové. Žalobkyňa stratila možnosť prežívať s deťmi, manželom a vnúčatami pozitívne aj prípadné negatívne stránky ich života, stratila možnosť pomáhať im a podporovať, čo predstavuje nenávratnú ujmu a neodstrániteľnú traumu. Je pritom nesporné, že vinník tejto dopravnej nehody nebol zistený a pri posudzovaní okolností, za ktorých k nehode došlo, nemožno jednoznačne ustáliť, že by žalobkyňa danú nehodu vyvolala, a to napriek skutočnosti , že mala jazdiť pri strednej čiare, pretože dané situovanie mohlo znamenať jej zámer odbočovať doľava.

99. Žalobkyňa uplatnila nemajetkovú ujmu vo výške 20.000 Eur, ktorá výška sa súdu javí ako primeraná vzhľadom na skutočnosť, že stav žalobkyne je možné skoro prirovnať k totálnemu poškodeniu zdravia, skoro až k smrti, keďže v podstate už neprežíva nič, len vegetuje. Uvedená výška zodpovedá závažnosti traumy a poškodenia a aspoň čiastočne bude môcť kompenzovať následky zranenia v podobe možnosti zabezpečiť si lepšie, kvalitnejšie zdravotné pomôcky. Taktiež uvedené prostriedky môžu slúžiť na zabezpečenie rehabilitácie, liečenia aj niekoľkokrát do roka.

100. Pokiaľ žalovaný žiadal, aby súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy prihliadol na spoluzavinenie žalobkyne dopravnej nehody, tak súd poukazuje na to, že nemajetková ujma je majetkovým právom, na ktoré nie je možné aplikovať ustanovenie § 441 OZ o zavinení poškodeného tak ako nemožno analogicky aplikovať ani osobitné ustanovenia upravujúce podmienky vzniku a predpoklady zodpovednosti za škodu, liberačné a moderačné ustanovenia. Analogické použitie ustanovenia § 427 a nasl. OZ sa v danom prípade uplatní len pri určení osoby zodpovednej za zásah proti osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku. V nadväznosti na uvedené je irelevantné v tomto konaní posudzovať spoluzavinenie poškodenej.

101. Z vyššie uvedených dôvodov súd žalobu o zaplatenie SSU a navýšenia SSU zamietol a v časti uplatnenej nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobkyni vyhovel.

102. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1, 2 C.s.p.. vychádzajú z ustanovenia § 255 C.s.p. V danom prípade žalobkyňa podala žalobu ohľadom dvoch samostatných nárokov, a to vo veci nároku z titulu SSU a jeho zvýšenia a vo veci nároku o zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania je nutné samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu strán sporu. Uvedené konania v daných dvoch veciach teda o dvoch nárokoch majú spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní.

103. Keďže súd žalobu žalobkyne ohľadom SSU a jej zvýšenia zamietol, podľa § 255 ods. 1 C.s.p. by z tohto nároku patrila náhrada trov konania žalovanému. Žalovaný si však náhradu trov konania neuplatnil a uviedol, že trovy konania nežiada, preto súd rozhodol, že mu náhradu trov konania nepriznáva.

104. Vo vzťahu k uplatnenému nároku o zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch je nesporné, že v tejto časti mala žalobkyňa plný úspech, preto jej patrí aj plná náhrada trov konania. Z uvedeného dôvodu súd preto v súlade s ustanovením § 262 ods. 1 C.s.p. vychádzajúc z ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p. priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom o výške týchto trov bude podľa § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne v 3 vyhotoveniach.

Podľa § 127 ods. 1, 2 C.s.p. v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Náležitosťou podania urobeného v prebiehajúcom konaní je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa § 363 C.s.p. sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne neplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na exekúciu.